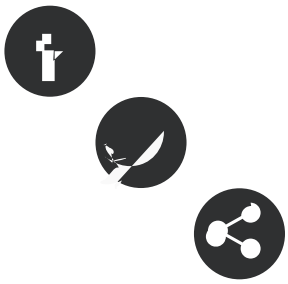
Cultural

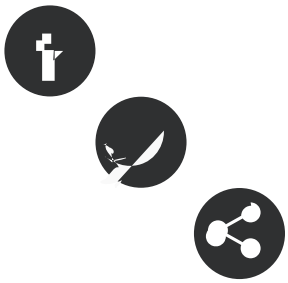
Conversa amb Vicenç Villatoro

29/05/2010

Conversa amb Vicenç Villatoro

29/05/2010

Resum:
Ens trobem amb en Vicenç Villatoro una tarda del mes de març als afores del camp del Barça, l'escenari de la seva darrera novel·la amb la qual ha guanyat el Premi Ramon Llull d'enguany. I coincideix, sense buscar-ho, en un dia de partit de lliga, si no recordem malament el Barça jugava contra l'Osasuna. Doncs bé, en mig de l'ambient de prepartit i asseguts en un banc públic al vell mig de l'avinguda Joan XXIII, tenim la conversa que us reproduïm a continuació. Especialment interessants són les seves reflexions sobre la història del Moviment Associatiu Català i de com veu el seu futur.

Aquesta entrevista ha estat publicada a la revista trimestral l'AURORA núm 64, editada per la Federació de Cors de Clavé.

- Vicenç, presenta't...
Sóc de Terrassa i nascut el 1957. A l'entorn dels disset anys m'adono que la meva vocació és fonamentalment escriure i ho enfoco en dos sentits: per una banda començo a estudiar periodisme i a treballar de periodista al Diari de Terrassa, i per altra començo a publicar i a presentar-me a alguns premis de poesia. De tot això en surten dues branques que he mantingut fins avui: una que és la del periodisme en tots els seus àmbits (he passat per tots els gèneres, des de l'esportiu al cultural), però especialitzant-me de manera progressiva en l'àmbit polític tant nacional com internacional, i l'altra branca que és la de l'escriptor, que m'ha portat més aviat cap a la narrativa, sense abandonar la poesia o l'assagística, però.

- Tanmateix hi ha períodes de la teva vida que has participat activament en la política...
Cert. A base de ser periodista i de tenir contacte amb la realitat, però també a base de ser escriptor i de tenir una

voluntat de voler participar en les polítiques culturals i en les polítiques que tenen a veure amb la llengua, que és la primera matèria de l'escriptura, també he tingut fases de la vida en la que he participat en la gestió pública, en l'àmbit sempre vinculat a la cultura o a la informació, que són els dos àmbits als quals pertanyo.
D'una manera progressiva el periodisme em va portar cap a l'articulisme d'opinió però també a l'àmbit de la gestió de mitjans. He estat director del diari Avui, director general de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, director general de Promoció Cultural... Per a mi aquestes activitats són una derivada temporal de les meves dues activitats centrals que són el periodisme i l'escriptura. Aquest període ho vaig viure com un moment interessant de la meva vida però no com a centre de la meva vocació. També he estat per un període diputat al Parlament de Catalunya per CiU.

- Parlem de la teva relació amb la llengua catalana.
Mentre que el periodisme l'he fet fonamentalment en català -perquè he tingut ocasió de fer-ho-, però també ho he fet en castellà -ja que hi ha molts mitjans que estan fets en aquesta llengua o bé perquè eren moments en que només es podia fer així-, pel que fa a la literatura de creació gairebé des del primer instant l'he fet estrictament en català. Tampoc crec que això hagi de néixer a partir de cap presa de posició ideològica. Jo crec que la gent escriu en la llengua que li és familiar, en la que viu i jo he viscut en català i per tant escric en català.

- Quina reflexió fas sobre l'estat actual de la literatura catalana.
El segle XX ha estat el seu Segle d'Or, ja que va apostar per la modernitat, per participar en tots els debats del món contemporani. El segle XX ha estat un segle extraordinari. Jo crec que actualment ens trobem encara en un moment més dolç, ja que la producció cultural en català és variada, interessant i continua estant vinculada a l'agenda, als tons, als debats que hi ha a l'esfera internacional. La força de la cultura és el que ha permès que, un segle XX que ha estat hostil a la catalanitat, amb llargues dictadures, hagi sobreviscut.

- Quina anàlisi fas del moviment associatiu, especialment el de caràcter cultural?
El segle XIX Catalunya construeix en una primera fase a través de l'economia i després des de la cultura, un model diferenciat, més semblant a les societats europees que el que hi havia a la resta de l'estat. Això fa que en el moment de la gran crisi espanyola, després del 1898 acabada la Guerra de Cuba, en la que la seva opinió pública pateix un cert sentiment de frustració, la resposta de la societat catalana sigui precisament organitzar-se. Bona part del que avui coneixem com a societat civil està construït en el gran impuls que es produeix entre 1898 i 1907. Els grans equipaments culturals privats es posen en marxa en aquest període. Això dóna una empremta extraordinària que permet passar tot el segle XX. Aquest model, però, entra en una certa crisi a partir dels anys seixanta, encara que alguns dels seus efectes es notin posteriorment. Em refereixo en el moment que sorgeixen els canvis en la mena de consumir i de conduir la cultura, canvis que empenyen més aviat cap a les indústries culturals, cap les grans empreses, els grans esdeveniments, deixant al moviment associatiu una mica orfe dels seus objectius inicials. Hi ha coses, per exemple, que a mitjans de segle XX només ho podia fer la societat civil, i ara ho fa un altre tipus d'iniciativa.

- Com li afecta aquesta situació al moviment associatiu?
Això li provoca una certa crisi d'identitat que jo crec que ha de superar-se precisament ara, en la mesura en que la cultura organitzada des del moviment associatiu en els seus diferents àmbits, ha de possibilitar la preservació d'un valor que jo crec bàsic en el segle XXI que és el de la cohesió social, ja que aquesta passa per la participació cultural, per la vertebració del territori, de l'espai i això el món associatiu ho pot fer millor que la indústria, ja que aquesta fa augmentar el consum cultural però no necessàriament la participació cultural. Estic convençut que la participació serà en el segle XXI un valor tant important com el propi consum.

- Quin paper creus que ha de tenir el moviment associatiu?
El moviment associatiu com a conjunt té un paper gran i renovat a partir sobretot de les grans transformacions de començaments de segle: l'arribada d'una nova immigració, les condicions demogràfiques del país... i en la necessitat de noves formes de cohesió social.
Ara bé, jo crec que els canvis en les formes d'expressió de la cultura, de la comunicació que s'estan donant, fa que anem a una societat civil diferent i probablement el model que havia servit per al segle XIX i començament del XX, que era el de la gran entitat amb un gran patrimoni, molt prestadora de serveis, aquest model sigui difícil de mantenir en el segle XXI. Jo m'imagino una societat civil molt més lleugera, menys hipotecada per grans equipaments, en que les entitats neixin i morint en molta més facilitat, que a vegades no tinguin ni els estatuts presentats enlloc, sinó que sigui una gent que es troba –que també és societat civil- i que té un paper importantíssim. El que passa també es que l'administració, que tenia un paper menor fins els anys setanta, en aquests moments és un agent cultural important amb uns equipaments, uns serveis, unes infraestructures que estan i estaran a les seves mans.

- Així doncs, davant d'aquest panorama què creus que s'ha de fer?
Les associacions els convé ser més lleugeres per ser menys dependents de les administracions. Un dels riscos d'una societat civil molt pesant, amb molt patrimoni i estructures molt rígides, és que passa a necessitar el suport sistemàtic de les administracions. Evidentment hi ha d'haver concertació i col•laboració, ja que bona part dels objectius de la societat civil i de l'administració són coincidents: doncs fem-ho junts!. La cogestió és un espai públic que es gestionat a través del món social, mentre que la concertació és que l'administració i la societat civil fan activitats que corresponen als objectius d'ambdues. La subvenció hauria d'evolucionar cap a la concertació. No només hi ha un argumentari econòmic en favor d'aquestes fórmules sinó que també n'hi ha de socials. Repeteixo, en cultura la participació és tant o més important que el consum. La participació és més activa, menys passiva i per tant més vertebradora.

- Per acabar. Hem escollit aquest entorn futbolístic pensant en el teu darrer llibre titulat "Tenim un nom" i que ha guanyat el premi Ramon Llull 2010. Parla'ns-en una mica...
Primer de tot, no és un llibre sobre el Barça i el barcelonisme, aquest és un dels elements que estan a sobre la taula al costat del de la família, el del país… El tema de fons del llibre és la continuïtat i la transmissió.
Si hi ha sort, aquest llibre pot sumar dos públics o pot restar. Ens podem trobar amb un públic futbolístic que no li agraden els llibres i un públic lector que no li interessi el Barça i que digui, un llibre sobre el Barça, quina mandra! Aquest és un llibre que no existiria sense el Barça, sense la final de la Champions, però va d'una altra cosa, a més a més d'això. El llibre va sobre la realitat i també sobre la realitat d'unes capes mitges que existeixen i que són importants quantitativament i qualitativa en el país i que a vegades troben la seva èpica i identificació en el barcelonisme i que incorporen gent de fora a través seu. El llibre intenta retratar un tros de realitat, no pas tota la realitat. Les novel•les el que intenten és donar claus d'interpretació de les diferents realitats que existeixen. És un llibre sobre un element important del país com és el Barça i sobre un altre que és la transmissió. El que som, passa pel Barça i per moltes més coses. En un país que ha estat molt de temps sense institucions polítiques pròpies i en les que encara són com són, aquesta transmissió a través del món familiar, social, de les amistats... és essencial. No s'explica el país sense això. Hi ha llocs que saps què ets perquè t'han donat el passaport a l'entrar. Aquí saps el que ets perquè t'ho han explicat a casa de petit.

- Contundent.

Etiquetes: associacionisme

URL d'origen: https://xarxanet.org/cultural/noticies/conversa-amb-vicenc-villatoro